

O czynnościach Wydziału krajowego.

I.

(Dokończenie.)

(Obacz Nr. 1. Dodatku osobnego z r. 1862.)

Ponieważ Wydział krajowy ma obowiązek zarządzania funduszami tej fundacyi, przeto JW. Hrabia Gołuchowski doniósł mu, jako nadał stypendya, od początku roku szkolnego 1861 pobierać się mające, młodzieńcom

I. należącym do szlachty polskiej, mianowicie:

A) sześć stypendyów po 250 złr. m. k. 1) Władysławowi Haleckiemu, 2) Łudwikowi Lubińskiemu, 3) Władysławowi Kłobukowskiemu, 4) Tadeuszowi Hordyńskiemu, 5) Wiktorowi Włyńskiemu, 6) Ignacemu Skrochowskiemu; — B) trzy stypendya po 200 złr. m. k. 7) Albinowi Słoneckiemu, 8) Bolesławowi Białkowskiemu, 9) Bronisławowi Łozińskiemu;

II. takim, którzy wykazywać szlachectwa nie potrzebowali:

C) dwa stypendya po 200 złr. m. k. 10) Felixowi Kubickiemu, 11) Zygmunтови Samulewiczowi; nakoniec D) cztery stypendya po 150 złr. m. k. 12) Piotrowi Forystowi, 13) Piotrowi Grychotlikowi, 14) Adolfowi Berezowskiemu i 15) Gwalbertowi Witskiemu.

Rzeczą Wydziału krajowego było polecić Kassie Głównej lwowskiej wypłacanie stypendyów uczniom, pobierającym nauki we Lwowie; dla innych wyjednał on wypłatę w kassach urzędujących w miejscach, gdzie nauki pobierają.

Wypełniając czynności jako Kommissya Nadzorcza Towarzystwa kredytowego, Wydział krajowy w krótkim, bo

niespełna dwa miesiące obejmującym czasie urzędowania swojego

1. przyznał na 25 hypotek pożyczki w summie ogólnej 238,700 złr. w. a
2. podpisał a) 196 sztuk listów zastawnych stanowiących 15 pożyczek zahypotekowanych w summie ogólnej 175,500 „ „
tudzież b) 137 sztuk listów zastawnych przepisanych w summie . . . 130,200 „ „

Wreszcie zarządził Wydział krajowy i w dniach 22. i 24. czerwca r. z. wykonał rewizję tak kassy, jakoteż i wydziału konfekcyi Towarzystwa kredytowego. Także uczestniczył on przez swych Delegatów przy akcji losowania listów zastawnych, który się odbył dnia 15. czerwca 1861. Wylosowano w onem półroczu listy wartości 134,600 złr.

Naostatek zapisujemy, że Wydział krajowy przesłał c. k. Prezydyum Namiestnictwa prośbę Dyrekcji Towarzystwa kredytowego o rychłe zwołanie Ogólnego Zgromadzenia tegoż Towarzystwa, oświadczając się za spełnieniem tejże. —

Na tem kończymy czynności Wydziału krajowego w pierwszym krótkim okresie.

II.

W relacyach o ważniejszych czynnościach Wydziału krajowego, których ciąg dalszy podajemy, trzymamy się porządku, jakiśmy sobie na wstępie zakreslili. Zabierając się mówić o tych, któremi Wydział krajowy zatrudniał się w następnym okresie czasu ciągnącym się przez całe drugie półrocze 1861 przypominamy, że zamierzaliśmy najprzód mówić o sprawach, Wydziałowi krajowemu od Sejmu przekazanych, następnie o zdanych nań bezpośrednio z mocy ordynacyi Sejmowej, do których ostatnich należą rzeczy, które były Wydział Stanowy załatwiał. — I teraz tedy sprawy Wydziału uszykujemy we dwa, a właściwie we trzy szeregi. Lecz gdy pojedyncze okresy nie stanowią zamkniętych całości, t. j. gdy nie wszystkie w nich zawarte czynności przedstawiają się jako do końca przeprowadzone, ale niektóre z jednego okresu w drugi nieukończone przechodzą, idzie za tem, że w późniejszym okresie rozwijając się, miejsce takie same jak w dawniejszym zajmować będą.

Tak sprawa oddania Wydziałowi krajowemu funduszków ze strony rządu, należąca do głównych uchwał Sejmowych, wysuniętą była naprzód już na samym początku działania Wydziału. Wydział obowiązany do jej wykonania, uczynił pod tym względem pierwszy krok, gdy jeszcze pod dniem 8. maja 1861, żądając od c. k. Namiestnictwa szczegółowych wykazów funduszków i zakładów, zapytał toż Namiestnictwo,

jakim sposobem zamierza wykonać oddanie tych funduszków i zakładów.

Prezydyum c. k. Namiestnictwa (jak to już dawniej powiedzieliśmy) w odpowiedzi danej pod koniec czerwca r. z. oświadczyło gotowość oddania funduszu krajowego (domestykalnego) i indemnizacyjnego po uprzednim zlikwidowaniu tych funduszków, przyczem odnosząc się do c. k. Ministerium Stanu, postawiło niektóre warunki oddania, tudzież poczyniło niektóre zastrzeżenia.

W celu zaś obopólnego porozumienia się wysadzono osobną Kommissyę, a do udziału w niej przyzwano Wydział krajowy. Rokowania tej Kommissyi wchodzą już w zakres późniejszy, to jest w ten, o którym teraz mówić zamierzaliśmy. —

Nim tedy przystąpimy do przedmiotów działania Wydziału krajowego, zagajonych i prowadzonych w niniejszym półrocznym okresie, musimy powrócić do przerwanych dawniejszych czynności, i tym sposobem związać działania przeszłe z teraźniejszymi.

Zaczynamy właśnie od sprawy funduszków. Przychodzi tylko żałować, że rokowania w przedmiocie oddania choć już tylko funduszu krajowego i indemnizacyjnego, rokowania żmudne, którym obustronnie tyle pracy poświęcono, przy których tyle zużyto czasu, nie doprowadziły jeszcze

do zamierzonego celu. Napróżno czekało na ostateczny rezultat pióro sprawozdawcy, aby publiczności interesującej się kwestyą pomiędzy żywotniejsze należąca, skreślić obraz w zupełnej jego całości. Trudności, które właśnie przedstawić zamierzamy, opóźniły ostateczne rozwiązanie rzeczy, i czynią tylko możebnem przedstawienie odłamów czynności, przez Wydział krajowy pod tym względem dokonanych.

Ze względu na to, cośmy wyżej powiedzieli o porządku, jaki w niniejszych zapiskach zachować chcemy, przyglądnijmy się czynnościom przerwany w poprzedzającym okresie: odnosimy się więc tu do znaków, któremi są tamże odszczególnione.

do II. Przy pertraktacji względem odbioru funduszków. Wydziałowi krajowemu i jego Delegatom służą za ogólne prawidło postanowienia ordynacji Sejmowej. Prócz tego podało c. k. Ministerstwo Stanu za pośrednictwem Namiestnictwa (mianowicie w trzech pismach tegoż) skazówki postępowania.

Jakie punkta zawiera pierwsze pismo pod koniec czerwca r. z. nadesłane, o tem mówiliśmy w poprzedzającym zapisku. W drugim piśmie przysłał Wydziałowi krajowemu w końcu lipca r. z. oznajmiło c. k. Prezydium Namiestnictwa, jako w celu uchylecia wątpliwości, które powstały w innych krajach koronnych przy oddawaniu funduszu wynagrodzenia za zniesione ciężary gruntowe pod zarząd Wydziału krajowego, i w celu osiągnięcia równego postępowania w tych czynnościach, wydało wysokie c. k. Ministerstwo Stanu w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu i z najwyższą Izbą Obrachunkową wyjaśnienie następującej treści:

„Wedle reskryptów c. k. Ministerstwa Stanu z dnia 17. maja i 5. czerwca b. r. do liczby 3384 i 3781, które Wydziałowi krajowemu udzielono pod dniem 26. czerwca r. b. (1861), ma się zakres działania reprezentacji krajowej ograniczyć jedynie na zarząd funduszu oswobodzenia gruntów i dysponowanie nim według istniejących przepisów, i tenże dokładnie jest oznaczonym §fem 24 patentu z dnia 29. października r. 1853, Nr. 236 D. pr. P.; — przy Namiestnictwie zaś zostaje jak dotąd tak i nadal załatwianie dalszych spraw, mianowicie likwidacya wynagrodzenia za zniesione ciężary gruntowe, przekazywanie wynagrodzenia, wydanie pozwolenia do wykreślenia obowiązku w księgach publicznych, i t. d. — W tych granicach ma także nastąpić oddanie aktów i blankietów drukowanych Wydziałowi krajowemu.“

„Wszelkie przepisy objęte w instrukcji wydanej organom do zarządzenia funduszu oswobodzenia gruntów zostają prawomocne, mimo oddania tych funduszków pod zarząd Wydziału krajowego, a mianowicie mają urzędy podatkowe, kassy zbiorowe jak i izba obrachunkowa swoje urzędowe czynności tak jak dotychczas dalej wypełniać, w którym to względzie odpowiednie polecenia w swoim czasie odbiorą.“ —

„Gdyby było życzeniem Wydziału krajowego odebrać czynności kassy funduszowej oswobodzenia gruntów, jak to w niektórych krajach koronnych przy istniejących kassach stanowych jest możliwem, to temu życzeniu podług treści wzmiankowanego reskryptu Wysokiego Ministerstwa Stanu nie stoi na przeszkodzie, i w takim razie oddanie kassy musiałoby być przeprowadzonem podług instrukcji, którą c. k. Namiestnictwo Wydziałowi krajowemu udzieliło.“

Naostatek w trzecim piśmie przysłał Wydziałowi krajowemu w październiku r. z. oświadczyło Prezydium Namiestnictwa temuż Wydziałowi, co następuje:

„Podniesiono kwestyę, czyli kontrola c. k. izby obrachunkowej nad zarządem funduszu krajowego sprawowaną ma być po oddaniu funduszu tego Wydziałowi krajowemu nadal i wówczas, gdy Wydział krajowy będzie mieć własne biuro obrachunkowe i żądać będzie, ażeby mu samemu oddano sprawowanie tej kontroli. Z tego powodu oznajmiło wysokie Ministerstwo Stanu w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu i najwyższą Izbą Obrachunkową wys. reskryptem z dnia 17. Sierpnia t. r. do l. 5184/St. M., że w takim razie nie przeszkadza, ażeby kontrola owa przeszła od c. k. izby obrachunkowej na biuro obrachunkowe - krajowe i ażeby c. k. izba obrachunkowa oddała biurowi temu odnośne księgi, akta i inne papiery. — Co się zaś tyczy tych gałęzi służby publicznej, które chociaż otrzymują dotacje (zasilki) z funduszu krajowego, jednak pozostają jeszcze w pieczy (publicznej) politycznej władzy krajowej lub podrzędnych jej organów, sprawowanie kontroli i nadal ma pozostać przy c. k. izbie obrachunkowej. Odnośne więc księgi i papiery rachunkowe nie mogą być także oddane obrachunkowemu biurowi krajowemu. — Nie zmienia się również nic co do wpływu c. k. Izby obrachunkowej na rozpatrywanie się w postępowaniu kassowem urzędów podatkowych i kas rządowych, w przyjmowaniu i wydawaniu podatkowych dodatków na fundusz krajowy.“

„Co do postępowania c. k. krajowych kas głównych mają być wedle powyższego reskryptu zachowywane następujące przepisy:“

„W c. k. krajowej kassie głównej mają się w myśl instrukcji dla zarządu funduszem krajowym koncentrować jak dawniej rozliczenia wszystkich dochodów funduszu krajowego, przez c. k. urzędy i kassy wpływających (podatkowe dodatki), równie jak i rozliczenia wszystkich wydatków na karb funduszu krajowego przez pomienione organa rządowe poczynionych za assygnacyą Wydziału krajowego. Dziennik dochodów i wydatków na rachunek funduszu krajowego będzie c. k. krajowa kassa główna zamykać na przyszłość z końcem każdego miesiąca, zaciągnie rezultat do swego głównego dziennika oddziału pierwszego, a ów dziennik funduszu krajowego odda wraz z alegatami i pozostałą gotówką za kwitem kassie Wydziału krajowego. Gdyby zaś dochód funduszu okazał się mniejszym niż rozchód, to kwotę brakującą odbierze c. k. krajowa kassa główna w gotówce za kwitem od kassy Wydziału krajowego. — Kassa Wydziału krajowego będzie wciągać dziennik funduszu krajowego od c. k. kassy krajowej głównej otrzymany do swego dziennika głównego i przedkładać go wraz z tamtym krajowemu biurowi obrachunkowemu. — Biuro obrachunkowe krajowe udzieli dzienniki oba po zenczurowaniu jak najspieszniejszem, a najdalej za dwa miesiące, rządowej władzy kontrolującej (c. k. izbie obrachunkowej) do inkontrowania zaliczeń przez c. k. urzędy i kassy na rachunek funduszu krajowego poczynionych, poczem dzienniki zwrócić się jak będzie można najrychlej.“ —

„Ponieważ nadwyżki funduszu zawsze z końcem każdego miesiąca będą się oddawać, więc zwrot kwot brakujących nie może się zwlekać.“ —

Kommissya wyznaczona ze strony Namiestnictwa i ze strony Wydziału krajowego w osobach PP. Maurycego Krańskiego i Sewera Smarzewskiego zebrała się pod prze-

wodnictwem P. Karola Piwockiego pierwszy raz dnia 6. Lipca r. z. i odbywała odtąd swoje posiedzenia. —

Rokowania zagajono uwagą osnowy, jak poniżej dosłownie następuje:

„Na mocy rozporządzenia J. Excl. P. Ministra Stanu z dnia 31. marca r. b. (1861) do l. 1.626 komisyja rządowa zawiadomiła Sejm krajowy na posiedzeniu dnia 17. kwietnia 1861., iż jest zamiarem rządu, porozumieć się z nowo-ukonstytuowanym Wydziałem krajowym względem oddania funduszków i zakładów krajowych, które dotychczas pod bezpośrednim zarządem c. k. rządu zostawały, a które wedle ordynacyi krajowej pod zarząd Sejmu, względnie Wydziału krajowego przejść mają. Stosownie do wniosku tejże komisji rządowej, uchwalił Sejm na posiedzeniu dnia 24. kwietnia r. b. polecić Wydziałowi krajowemu, ażeby za porozumieniem się z rządem wyżej wymienione fundusze i zakłady krajowe odebrał.“

„Co do sposobu oddania tych funduszków i zakładów, wedle postanowień ordynacyi krajowej pod zarząd Wydziału krajowego przejść mających, Wys. c. k. Ministerium Stanu na zapytanie Namiestnictwa, rozporządzeniem z d. 17. maja tudzież 5. czerwca r. b. do l. 3.384 i 3.781 bliższe wydało postanowienia (o których wyżej nadmieniono), wedle których oddanie funduszu krajowego (domestykalnego) i indemnizacyjnego stosownie do postanowień ordynacyi krajowej żadnym nie podlega trudnościom, i po oblikwidowaniu tychże funduszków za pośrednictwem c. k. izby obrachunkowej nastąpić może.“

„Rozumie się samo przez się, iż wraz z funduszami temi przechodzą także pod nowy zarząd ciężary i obowiązki, na tych funduszach prawnie ciążące, że w preliminarzach uwzględniać należy wszystkie prawnie istniejące ciężary funduszu krajowego, i że w miarę budżetów rocznych wszelkim odnośnym żądaniom urzędowych organów zadosyć czynić należy, dopóki w drodze prawnej zmiany w tej mierze się niepostanowi.“

„Ponieważ dochody do funduszu krajowego wpływające razem z podatkami rządowemi się wybierają, zatem mimo przejścia zarządu i kierownictwa temi funduszami i zakładami do reprezentacyi krajowej, żadna co do tymczasowego składu i zajęcia odnośnych c. k. urzędów podatkowych i kass publicznych, równie jak i co do kontroli izby obrachunkowej zająć nie może zmiana, dopóki w tej mierze wedle ordynacyi krajowej Sejm krajowy innych nie poweźmie postanowień.“

„W. Ministerium Stanu zresztą jak najchętniej zezwoliło, ażeby wzmiankowane urzędy, równie jak i urzędy budownicze na czas przejścia w razie potrzeby reprezentacyę krajową wspierały, pozostawiając do dalszego rozstrzygnięcia kwestyę, o ile reprezentacya krajowa przyczyniać się będzie miała do utrzymania tychże urzędów, jeżeliby ten stosunek nadal ustalić się miał.“

„Co zaś do oddawania i odbierania takich zakładów i funduszków, względem których nie jest zupełnie niewątpliwem, czyli te zakłady rzeczywiście do funduszków krajowych należą.“ W. Ministerium Stanu rozporządziło, ażeby się poprzednio znieść z Wydziałem krajowem co do sposobu i czasu oddania tychże funduszków szczegółowych, i ażeby w każdym poszczególnym razie rzecz do rozstrzygnięcia Wys. Ministerium przedłożyć.

Do takich spraw należeć będzie także zastanowienie się nad tem, które budowle publiczne środkami krajowemi przedsiębrane pod zarząd reprezentacyi krajowej przejść powinny, i w jaki sposób to nastąpić ma.

„Ażeby ile możności oddanie funduszu krajowego równie jak i sprawy innych poszczególnych funduszków, zakładów i budowli, środkami krajowemi przedsiębranych przyspieszyć, a przeto samo reprezentacyę krajową jak najrychlejszą w zakres działalności wedle ordynacyi krajowej jej przynależnej wprowadzić, wyznaczono komisyję (o której obradowaniach teraz mowa), do przeprowadzenia tej sprawy.“

„Przedewszystkiem kwestyę co do sposobu oddania funduszu krajowego w rocznym budżecie objętego i zakładów do tegoż funduszu należących pod rozbiór brać wypada; przyczem się uwaga czyni, że tak zwany fundusz domestykalny już z strony byłego Wydziału stanowego istniejącemu na teraz Wydziałowi krajowemu pod zarząd oddany został.“

Galicyjski fundusz krajowy (opiewa dalej zagajenie posiedzeń), którego zarząd wedle powyższego ministeryalnego rozporządzenia bez zwłoki na Wydział krajowy przejść ma, składa się (wedle budżetu na rok 1862. Wydziałowi krajowemu doręczonego) częścią z własnych dochodów gospodarstwa krajowego, częścią zaś z dodatku do podatków corocznie zezwolonego.

Stosownie do instrukcyi (rozporządzeniem ministeryalnym z dnia 20. marca 1857. do l. 3.803 zatwierdzonej), określającej przeznaczenie i zarząd funduszu krajowego, tenże zarząd i zupełna administracya funduszu w całości i pojedynczych jego częściach c. k. Namiestnictwu przysługują.

Fundusz krajowy dzieli się co do zarządu:

- A) na fundusz krajowy w ściślejszem znaczeniu; w którym się zawierają zakłady i wydatki na cele krajowe, wyłącznie i jedynie z dotacyi tegoż funduszu utrzymać i pokryć się mające, a które niepodlegając wyłączeniu zarządowi i osobnej rachunkowości kassowej, jedynie tylko wedle przeznaczenia swego w osobnej rubryce budżetu krajowego wykazane są. Co do pokrycia tychże kosztów, przepisy i rozporządzenia władz rządowych z uwzględnieniem pojedynczych sum w budżecie funduszu krajowego objętych normę stanowią.
- B) Fundusz krajowy w obszerniejszem znaczeniu stanowią fundusze i zakłady, którym, aczkolwiek są całkowitą częścią składową funduszu krajowego, — ze względu na własne szczegółowe fundusze — oddzielny zarząd i osobna rachunkowość kassowa przysługują.

Te zakłady w budżecie funduszu krajowego objęte, które oprócz subwencyi z tegoż funduszu własny posiadają majątek, i osobne sub-preliminarze i rachunki składają, są następujące:

1. Zakład podrzutków w Lwowie. Tegoż dochody ograniczają się tylko na taksy przez zamożniejsze matki opłacane. Pokrycie zaś wydatków tego zakładu spada na fundusz krajowy w rocznej ilości około 65,000 złr. w. a.
2. Zakład roboty przymusowej w Lwowie. Przychody tegoż stanowią: wpływające kary policyjne, zwwyżki z kwot za posłańców karnych, wreszcie zarobki detencyonistów. Oprócz tych przychodów posiada takowy jeszcze pewną lecz dotąd nie rentującą się realność.

Wszelki niedobór pokrywa fundusz krajowy.

3. Zakład roboty przymusowej w Wiśniczu. Temuż przynoszą kapitały w papierach państwa

około 327 złr. w. a.

Niedobór zaś wynoszący rocznie około 9.000 złr w. a. pokrywa fundusz krajowy.

4. Zakłady w ogólnym szpitalu lwowskim pod wspólnym zarządem zostające są:

- a) zakład obłąkanych,
- b) „ położnic,
- c) „ chorych.

Każdy z tych zakładów ma swoją odrębną rachunkowość.

Do majątku tychże zakładów należą: zabudowanie szpitalne i tegoż fundus instructus, kapitały, potem wewnętrzne urządzenia i rekwizyta.

Przychody zaś stanowią: procenta od kapitałów, zwrot kosztów kuracyi od tych, którzy są w stanie płacić, i fundacyjny dodatek drzewa. Prócz tego otrzymuje zakład z funduszu krajowego:

- pod a) rocznej dotacyi około 22,000 złr.
- pod b) takiejże dotacyi 3,800 „

Zakład chorych ma następujące źródła dochodowe:

- a) legata przymusowe w rocznej sumie około 2,500 „
- β) $\frac{1}{5}$ część dochodu myta z rogatek około . 19,000 „
która uchwałą nadwornej Izby obrachunkowej z dnia 19. sierpnia 1816 do l. 16129 funduszowi tegoż zakładu przyznana została;
- γ) nakoniec sumę około 30,000 „
którą fundusz krajowy jako zwrot kosztów kuracyi za ubogich chorych, do gminy miasta Lwowa nie należących płaci. Niedobór możliwy lwowska gmina pokryć jest zobowiązana.

5. Szpital Ś. Łazarza w Krakowie. Tenże obejmuje:

- a) zakład chorych,
- b) „ podrzutków i położnic.

Własny majątek tegoż składa się:

- do a) z procentów od kapitałów około . . . 13,000 złr.
z dochodu realności i dóbr 8,619 „
nakoniec z zwrotu kosztów kuracyi od chorych, za siebie płacić mogących;
- do b) z prowizyi od kapitałów w przypuszczonej kwocie około 1,512 złr.
z dochodów realności i dóbr około . . 1,329 „
i ze zwrotu kosztów kuracyi, jako też tax od przyjętych podrzutków.

Rachunkowość tych zakładów jest wspólna, a fundusz krajowy uposaża je w rocznej kwocie około . 30,000 złr., które częścią jako zwrot kosztów kuracyi za ubogich, częścią jako dotacya do pokrycia niedoboru do funduszu Ś. Łazarza wpływają.

6. Szpital Ś. Ducha w Krakowie. Tenże obejmuje:

- a) zakład chorych (syfilitycznych),
- b) „ obłąkanych.

Dochody zakładu chorych stanowią: roczne procenta od kapitałów około 366 złr. i zwrot kosztów kuracyi od chorych, za siebie płacić mogących.

Dochody zakładu obłąkanych są: prowizye od kapitałów w rocznej kwocie około 300 złr. i zwrot kosztów kuracyi od chorych, za siebie płacić mogących.

Rachunkowość tych zakładów jest wspólna, a rokrocznie wypadający niedobór około 18,000 złr. pokrywa fundusz krajowy, który częścią jako zwrot kosztów kuracyi za ubogich, częścią jako dotacya na pokrycie wydatków do tegoż funduszu wpływają.

Fundusz domestykalny, który wyjąwszy dochody procentowe od kapitałów, wynoszące rocznie około 1,700 złr. w. a., resztę niedoboru z funduszu krajowego jako zasilek pobiera, oddanym już został Wydziałowi krajowemu przez Wydział byłych Stanów.

Fundusz szczepienia ospy, który wprzód istniał odrębnie, jest na teraz z funduszem krajowym połączony, i stanowi w tymże osobną rubrykę wydatków.

Po wyluszczeniu przedmiotu i wyjaśnieniu przeznaczenia i części składowych funduszu krajowego w ogólności, zabrali głos PP. Kraiński i Smarzewski, Delegowani Wydziału krajowego, następujące dając oświadczenie:

„Nim przystąpimy do właściwego przedmiotu naszego zadania, to jest do odebrania funduszy i zakładów krajowych, których zarząd według ordynacyi krajowej ma przejść na reprezentacyę, a względnie na Wydział krajowy, należy nam przedewszystkiem porozumieć się co do głównych zasad tej czynności. Jeżeli wejdziemy bliżej w statut krajowy dla Galicyi, Lodomeryi i W. Księstwa Krakowskiego wydany, znajdujemy, że w §. 20. fundusze, które przejść mają pod zarząd Wydziału krajowego, podzielone są na trzy rodzaje:

1. majątek tyczący się Stanów (domestykalny),
2. majątek, będący wedle pochodzenia swego lub przeznaczenia własnością Galicyi i W. Ks. Krakowskiego, nareszcie
3. fundusze i zakłady, kosztem Stanów lub kraju założone i utrzymane.“

„Dalej orzeka §. 21., że Sejm krajowy zarządza i szafuje funduszem krajowym i funduszem oswobodzenia gruntów królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z W. Ks. Krakowskim (indemnizacyjnym).“

„Wedle §. 18. uznaje się za sprawy krajowe, przynależne do kompetencji Sejmu, wszelkie rozporządzenia tyczące się kultury krajowej, budowli publicznych, kosztem krajowym podejmowanych, zakładów dobroczynności, uposażonych z zasobów krajowych i t. d., nakoniec wszystkie bliższe rozporządzenia w obrębach ustaw powszechnych względem spraw kościelnych i szkolnych, — względem dostarczania podwód, tudzież prowidowania i kwaterowania wojsk. Postanowieniami przytoczonych §§. wskazane są fundusze, które przejść mają pod zarząd wydziału oraz ograniczenia, pod jakimi oddanie funduszy i zakładów przeprowadzić należy.“

„Wydział krajowy otrzymał odezwą wysokiego Prezydium Namiestnictwa z d. 26. czerwca r. b. do l. 6.048/pr. uwiadomienie, iż wedle reskryptów wysokiego Ministeryum Stanu z d. 17. maja i 5. czerwca b. r. do l. 3.384 i 3.781/M. St. nateraz oddanie tylko funduszy domestykalnego i indemnizacyjnego żadnym nie podlega trudnościom. Co zaś do innych funduszy i zakładów, mianowicie takich, o których niezupełnie jest niewątpliwem, czyli należą do funduszu krajowego, tudzież względem oddania budowli publicznych, Wydział krajowy ma dopiero znieść się z Namiestnictwem co do czasu i sposobu oddania ich, poczem dopiero rzecz cała przedłożoną być ma do rozstrzygnięcia wysokiego Ministerstwa.“

(Ciąg dalszy nastąpi.)